

Ú v o d.

Toto pojednání jsem psal se vzpomínkami na ušlechtilou ženu

Karolinu Světlou,

jejíž památce tedy je věnováno. Byl jí představen r. 1897 a byl častěji pak hostem její domácnosti, mohl jsem jí ještě v červenci r. 1899 odevzdati první svou prácičku mimo časopis tištěnou, brožurku o F. L. Čelakovském.

Neběží mi také v tomto pojednání o nic více než o průkaz, že Sandová v Čechách byla. Uvědomuji si, že ty, kdo nedovedou kriticky myslet o věcech minulých, zevrubností svých důvodů a opodstatňování snadno bych mohl přivést k pochybnostem; ztrácívají totiž pro ni jednotný přehled argumentace a sami se zviklají, neboť je jim třeba spíše víry než průkazu; odtud mínívají, že dokazovati méně znamenalo by dokázat více.

Ale běží o všestranný průkaz; o ten jsem usiloval. Jenomže, poněvadž cíl jeho je více vymezený, bylo možno se spokojiti někde materiálem již někým podaným, nikoli přímo u zdroje čerpaným a prozkoumávaným. Jakmile tedy bylo patrné, že se cíli blížím i tak, beze všeho, což, doufám, bude uznáno, nepokládal jsem za nutné celý materiál znovu a všude přezkoumávati. Tím si čtenář vyloží užití pramenů i literatury, pokud mi byly přístupné; některé knihy, do nichž jsem nahlédl, z nichž však nic necituji, ani se o ně neopírám zvláště, nejsou vůbec uvedeny.

Také úmyslně nevyčerpávám celého rozsahu thematu „Sandová a Čechy“; byla by tu celá spousta drobných otázek. Jsou **plně** v jejím románě uvedené ohlasek skutečných písní českých, jak se někdy zdá (Il y a là-bas, là-bas, une âme en travail et en peine. La bonne déesse de la pauvreté), i když snad-hodně vděčí za svůj původ fantasii básnické? Nebo z jaké inspirace vznikl

Consuelin denník ve špandavském vězení? Odkud má autorka zprávy o hodických Rudolticích, zvláště o představeních tamních, a pokud snad jsou ohlasem skutečnosti? Jsou Zdenkova úsloví, přísloví a rčení (Va au diable atd.) ohlasem nějaké skutečnosti, což se někdy podobá? A co pravdivého je podkladem zmínky o husitském hrobě a štítě (Consuelo I. 279)? Odkud je latinský hymnus na sv. Jana Nepomuckého? Atd. atd.

Při práci jsem našel na mnoha místech účinnou podporu. Ochetně mi vyšla vstříc správa knihovny Národního musea, zvláště pp. J. Volf a M. Novotný; stejně p. min. rada dr. L. Klicman, ředitel archivu min. vnitra, i jeho adjunkt p. Adalbert Schmidt, jenž mne ujišťoval, že scházejí-li dokumenty v indexu obsažené, které mi mohly posloužit, není to jejich vinou, nebylo jich ve fasciklech už tehdy, když přišly do archivu; rovněž správa městského archivu pražského, jakož i mag. rada p. dr. F. Jakubův; velkou laskavost mi prokázala pí. A. Čermáková-Sluková informacemi i rukopisným materiálem, p. prof. Bernard Bouvier z Ženevy cenným výpiskem, konečně několik kolegů mi poskytlo podporu bibliografickými poukazy (St. Souček, A. Novák, B. Horák a A. Fichelle), kol. V. Helfert pak, mimo jiné, zapůjčením důležité literatury chopinské a kol. J. Horák některými výpisky z knih, jichž jsem neměl v Brně. Všem jim srdečný dík!

V Brně dne 28. října 1924.